

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/106/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6317200201
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6317200201.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a sudkýň JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Evy Dzúrikovej, v spore žalobcu: T. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XXX/XXX, XXX XX U. U., zast. Občianske združenie Nové Horehronie, IČO: 42 194 342, so sídlom Štúrova 19, 977 01 Brezno, proti žalovanému: InDevel, s. r. o., IČO: 36 418 234, so sídlom Jesenského 1089/11, 010 01 Žilina, práv. zast. JUDr. Ivan Glovniak, advokát, AK so sídlom D. Dlabača 2748/28, 010 01 Žilina, o vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie finančného zadostučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 2Csp/7/2017 - 102 zo dňa 28. 03. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 2Csp/7/2017 - 102 zo dňa 28. 03. 2018 v napadnutom výroku I. a II. p o t v r d z u j e , vo výroku IV. m e n í tak, že žiadnej zo sporových strán náhradu trov prvoinštančného konania n e p r i z n á v a .

II. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.409,93 Eur, výrokom II uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi finančné zadostučinenie v sume 200,- Eur, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Výrokom III. žalobu o zaplatenie finančného zadostučinenia vo zvyšku zamietol. Výrokom IV. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Okresný súd rozhodoval o uplatnenom nároku žalobcu voči žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplatenie finančného zadostučinenia vyplývajúceho z právneho vzťahu založeného Zmluvou č. X/XX/XXX/XXXX o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 8.000,- Eur (pôvodne sa žalobca domáhal aj určenia, že úver poskytnutý na základe úverovej zmluvy je bezúročný a bez poplatkov, v tejto časti v dôsledku späťvzatia bolo konanie zastavené). Žalobca tvrdil, že zmluva obsahuje množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, uzavretá bola za nápadne nevýhodných podmienok v rozpore so zákonom a prieči sa dobrým mravom, preto je od počiatku neplatná. Tvrdil tiež, že v zmluve absentujú náležitosti vyžadované Zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, konkrétne uvedené v § 9 ods. 2 písm. j/, k/, m/, o/ a p/. Pretože z tohto dôvodu má byť zmluva považovaná za bezúročnú a bez poplatkovú, bol povinný zaplatiť žalovanému len poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 7.880,- Eur, podľa svojho tvrdenia mal uhradiť sumu 14.858,31 Eur. Finančné zadostučinenie uplatnil žalobca vo výške 1.000,- Eur. Po vykonanom dokazovaní považoval okresný súd za preukázané, že medzi žalovaným a žalobcom bola uzavretá zmluva o pôžičke bez určenia účelu použitia finančných prostriedkov, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka s tým, že tieto konštatovania neboli medzi stranami sporné. Pokiaľ žalovaný namietal, že vzhľadom na údaj žalobcu, že pôžičku si zobral za účelom dokončenia rodinného domu, nemožno na tento vzťah aplikovať Zákon č. 129/2010 Z. z. o

spotrebiteľských úveroch, súd uviedol, že je zrejmé, že zmluva bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti, avšak zo žiadneho jej dojednaní nevyplýva, že účelom poskytnutej pôžičky bolo nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti (§ 1 ods. 3 písm. b/, d/ Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Takýto účel poskytnutia pôžičky až do výpovede žalobcu zo strany žalovaného ani nebol tvrdený. Súd posúdil spornú zmluvu, vychádzajúc z obsahu tak, že žalobcovi bola poskytnutá bezúčelová pôžička, išlo teda súčasne aj o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a následne pristúpil k preskúmaniu napadnutej zmluvy z pohľadu dodržania zákonnej úpravy podľa zákona č. 129/2010 Z. z., aj z pohľadu, či napadnutá zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. či nie je neplatná z iného dôvodu. Súd prvej inštancie konštatoval, že v zmluve je nepravdivo uvedený údaj o celkovej výške pôžičky, keď zo zmluvy vyplýva, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť sumu 8.000,- Eur žalobcovi, zo zhodného vyjadrenia sporových strán vyplynulo, že žalobcovi bola reálne poskytnutá suma 7.880,- Eur, pretože ešte pred poskytnutím pôžičky bol odpočítaný tzv. manipulačný poplatok vo výške 120,- Eur (v zmysle dojednaní v bode 8 a 9 článku II zmluvy). V dôsledku toho potom zmluva neuvádzala správne ani údaj o RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z.), keď do výpočtu RPMN sa zahŕňa aj výška poskytnutého spotrebiteľského úveru. RPMN v zmluve o pôžičke je tak uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa, v dôsledku čoho je nutné spotrebiteľský úver posúdiť v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. ako úver bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho, zmluva neobsahuje ďalšiu obligatórnu náležitosť, a to údaj o priemernej hodnote RPMN (§ 9 ods. 2 písm. y/ zákona č. 129/2010 Z. z.).

2. K námietke premlčania uplatneného nároku v časti úrokov zaplatených žalobcom v období do 14. 01. 2014 vo výške 3.573,21 Eur, vznesenej žalovaným, súd prvej inštancie poukázal na Dodatok č. 1 a Dodatok č. 2 k Zmluve o pôžičke, považujúc tento za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď je zrejmé, že tieto dodatky boli zo strany žalovaného vopred pripravené bez možnosti žalobcu meniť ich obsah, nešlo teda o individuálne dojednanie, naviac, dodatky sledujú len záujmy žalovaného. Súd zmenu úrokovej sadzby (v zmysle týchto dodatkov) považoval za neprimeranú sankciu za to, že si žalobca riadne neplnil svoje zmluvné povinnosti, keď v zmysle zmluvy o pôžičke celková čiastka splatná žalobcom bola 11.124,-Eur, podľa dodatku č. 1 už v sume 14.112,90 Eur a v zmysle dodatku č. 2 už sumu 14.858,31 Eur bez toho, aby došlo aj k predĺženiu konečnej splatnosti pôžičky, táto zostala nezmenená. Takéto konanie podľa názoru súdu možno charakterizovať len ako nekalú obchodnú prax. Z tohto dôvodu úhrady žalobcu sa nezapočítavali na úrok, tak ako tvrdil žalovaný, ale na istinu pôžičky. Posúdením vznesenej námietky premlčania súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania uzavrel, že posledná úhrada vykonaná žalobcom bola dňa 29. 06. 2016 vo výške 9.060,35 Eur a pred týmto dňom nemožno hovoriť o vedomosti žalobcu o bezdôvodnom obohatení, nakoľko by k nemu nedochádzalo. Z tejto však už suma 6.409,93 Eur predstavovala bezdôvodné obohatenie, žaloba bola na súd podaná dňa 12. 01. 2017, teda právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo uplatnené včas, námietka premlčania bola hodnotená ako nedôvodná.

3. Pokiaľ žalovaný tvrdil povinnosť žalobcu zaplatiť paušálnu náhradu nákladov spôsobených omeškaním žalobcu, a to vo výške 240,- Eur v zmysle čl. III. ods. 3 zmluvy, súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný bližšie nekonkretizoval, na akom právnom podklade požadoval túto náhradu, vychádzajúc z obsahu zmluvného dojednaní posúdil tento nárok ako poplatok za predčasné ukončenie zmluvného vzťahu, keďže pôžička bola posúdená ako bezúročná a bez poplatkov, žalovanému nevzniklo právo na úhradu tohto poplatku.

4. K manipulačnému poplatku dojednanému v čl. II. bod 8 za spracovanie, spísanie zmluvy a za poskytnutie pôžičky súd uviedol, že tento považuje za dohodnutý v rozpore s pravidlami dodávateľsko-spotrebiteľských vzťahov, dojednanie má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy vyvoláva hrubú nerovnováhu v právach a povinnosti v neprospech spotrebiteľa, vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži len záujmom dodávateľa. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá inštitút poplatku, je však nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočne poskytnuté plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Neprijateľnosť tohto dojednaní podčiarkuje aj to, že spotrebiteľ má platiť úroky z úveru aj zo sumy poplatku, hoci mu v tejto sume úver poskytnutý nebol. V nadväznosti na to je rovnako neprijateľným aj dojednanie o započítaní manipulačného poplatku obsiahnuté v bode 9 čl. II., keď „poskytovanie úveru za stavu, že si z neho ešte pred jeho poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú

jeho časť, je v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru“ (s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 zo dňa 21. 11. 2012).

5. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku označil súd aj dojedanie o zabezpečení pôžičky zriadením záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu. Súd zohľadnil výšku a charakter zabezpečenej pohľadávky, majúcej za nepríjemné a neadekvátne zabezpečenie podrobujúce žalobcu nepríjemnému tlaku spojenému s rizikom zo straty nehnuteľnosti. Aj keď zákon zabezpečenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zriadením záložného práva pripúšťa, zabezpečenie musí zodpovedať zákonným limitom a charakteru zabezpečovanej pohľadávky. Za absolútne neplatné považoval súd podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom zmluvné dojednanie, týkajúce sa úroku z omeškania vo výške 32 % (v čl. II bod 7), keď v čase uzatvorenia napadnutej zmluvy Občiansky zákonník presne ustanovoval, že pokiaľ je dlžník v omeškaní s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo na úrok z omeškania vo výške ustanovenej právnym predpisom. Preto takto zmluvne dohodnutá podmienka je absolútne neplatná a nemožno z nej požadovať ani priznať nijaké plnenie.

6. Súd prvej inštancie s prihliadnutím na dotknutú právnu úpravu a smernicu Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách konštatoval, že zmluva o pôžičke a na ňu nadväzujúce dodatky obsahujú súbor neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré sú v zmluve neprípustné, v rozpore s dobrými mravmi a neplatné, vytvárajú tak vnútornú rozpornosť tejto zmluvy, žalovaný pri jej uzatváraní použil aj nekalé obchodné praktiky, čo má za následok právnu neudržateľnosť zmluvy ako celku. Zmluva o pôžičke vykazuje závažné vady, ktoré sa dotýkajú nielen vedľajších ustanovení, ale aj hlavných náležitostí zmluvy (predmet zmluvy o pôžičke), navyše umožňuje zbavovať spotrebiteľa jeho majetku výkonom záložného práva. Predmetnú zmluvu o pôžičke označil súd za absolútne neplatnú v celom rozsahu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na túto neplatnosť súd prihliada z úradnej povinnosti (ex offico). Dôsledkom absolútnej neplatnosti zmluvy je, že zmluva sa zrušuje od počiatku a zmluvné strany sú si povinné vydať to, čo na základe tohto neplatného právneho úkonu nadobudli. Na základe toho súd považoval žalobu žalobcu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia za dôvodnú, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.409,93 Eur.

7. Pokiaľ si žalobca uplatnil právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, súd prvej inštancie konštatoval, že jedinou požiadavkou v zmysle zákonného znenia je úspešné uplatnenie porušenia práva a povinnosti aj bez toho, aby toto porušenie bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Pokiaľ ide o primeranosť tohto finančného zadosťučinenia, nárok podlieha voľnej úvahe súdu, keď hlavným kritériom je kritérium primeranosti. Súd konštatoval, že žalovaný použil voči žalobcovi nepríjemné praktiky v podobe dojednaných dodatkov a v konečnom dôsledku aj záver o neplatnosti zmluvy ako celku. Na druhej strane nebolo preukázané a ani tvrdené, že by v dôsledku konštatovaných porušení spotrebiteľských práv žalobcu došlo u neho k zhoršeniu zdravotného či psychického stavu. Súd prihliadol i na to, že žalobcovi priznal súd titulom vydania bezdôvodného obohatenia sumu 6.409,93 Eur a v nadväznosti na to považoval za primerané zadosťučinenie vo výške 200,- Eur. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1, 2 CSP, § 256 ods. 1 a § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Pri výpočte pomeru úspechu a neúspechu vychádzal z troch žalobných návrhov (určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov), toto konanie bolo zastavené a vinu za zastavenie nesie žalobca, nárok na zaplatenie sumy 6.409,93 Eur titulom bezdôvodného obohatenia, kde bol žalobca úspešný v rozsahu 100 % a sumy 1.000,- Eur titulom finančného zadosťučinenia, v ktorom bol žalobca úspešný v rozsahu 20 %. Súd úspech žalobcu priemerovo a vydilil tromi, takže jeho celkový úspech v konaní predstavuje 40 %. V konaní by tak bol úspešnejší žalovaný, ktorého úspech by bol 60 % a vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu by mal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20 %. Vo vzťahu k nároku žalovaného na náhradu trov konania súd prihliadol na dôvody osobitného zreteľa, konkrétne to, že išlo o spotrebiteľskú vec a žalovaný preukázateľne nekonal v zmluvnom vzťahu so žalobcom s odbornou starostlivosťou a porušil právne predpisy týkajúce sa spotrebiteľských vzťahov, v dôsledku čoho sa na úkor žalobcu obohatil (o úrok a poplatky), súd preto rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

8. Proti rozsudku voči prvému, druhému a štvrtému výroku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie, tvrdiac, že neboli splnené procesné podmienky, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia

veci. Podľa žalovaného súd nesprávne právne posúdil zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Podľa § 1 ods. 3 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľský úverom nie je úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, alebo výstavba nehnuteľnosti. V konaní bolo nesporné, že dlh zo zmluvy o pôžičke bol zabezpečený záložným právom a žalobca uviedol, že pôžičku si vzal za účelom dokončenia rodinného domu - výstavby nehnuteľnosti. Vo vzťahu k aplikácii § 1 ods. 3 písm. b/ zákona je bezvýznamné, či účel bol tvrdý stranami sporu, podstatné je, že súdom bol zistený do rozhodnutia vo veci samej, dokedy žalobca mohol stále produkovať prostriedky procesného útoku. Súd nebol oprávnený dospieť k zisteniu, že bola poskytnutá bezúčelová pôžička, nakoľko toto tvrdenie bolo nesporné, tvrdené žalobcom. Pokiaľ súd zisťoval účel zmluvy, kde nemusí byť vyjadrený, konal nesprávne. Súd konštatoval, že pôžička bola bezúročná a bez poplatkov a v ďalšom protirečivo vyhodnotil zmluvu ako neplatnú s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Tieto dva závery sa vylučujú a pokiaľ odôvodnenie obsahuje vzájomne rozporné závery, takéto odôvodnenie nemožno považovať za riadne odôvodnenie, došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, pretože žalovaný má právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Žalovaný už vo vyjadrení k žalobe namietol, že pokiaľ má byť zmluva vyhodnotená ako neplatná, zmluvné strany si majú vrátiť predmet plnenia a táto vzájomná reštitučná povinnosť musí byť zohľadnená aj vo výroku rozhodnutia. Tejto podstatnej námietke sa súd prvej inštancie absolútne nevenoval. Pokiaľ súd dospel k záveru o neplatnosti a nie bezodplatnosti zmluvy, mal bez ďalšieho žalobu zamietnuť pre nesprávnu formuláciu žalobného petitu.

9. Záver súdu o neplatnosti zmluvy nepovažuje žalovaný za správne posúdenie najmä, avšak nie výlučne, ak súčasne dospel k záveru o bezodplatnosti zmluvy. Pokiaľ súd považoval zmluvu za bezodplatnú, neboli dojednané žiadne poplatky ani úroky a neexistuje dôvod neplatnosti, ktorý by vôbec neprichádzal do úvahy. Žalovaný sa nestotožňuje s tým, že by niektoré časti zmluvy, ak aj boli vyhodnotené ako neplatné, nebolo možné oddeliť od ostatného obsahu a považovať za neplatnú celú zmluvu. Pokiaľ súd ako dôvod neplatnosti zmluvy uviedol dohodu o úrokoch z omeškania, toto ustanovenie v zmluve vôbec nemuselo byť a pokiaľ bolo v rozpore so zákonom, neplatná bola len táto časť zmluvy s tým, že platí zákonná úprava. Pokiaľ súd poukázal na skutočnosť, že zmluva nebola plnená v rozsahu 8.000,- Eur, táto skutočnosť nemá vplyv na samotnú platnosť zmluvy, nakoľko táto musí existovať už v okamihu uzavretia a nie neskôr v čase jej plnenia. Pokiaľ nedošlo čiastočne k naplneniu zmluvy, nemožno automaticky hodnotiť, že zmluva je neplatná v celom rozsahu. Pokiaľ ide o ustanovenie čl. II. ods. 8 zmluvy, záver o neplatnosti zmluvy ako celku je v rozpore s rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 5C/6/2014 - 58 zo dňa 12. 08. 2014, v ktorom súd vyslovil neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky, naopak, vo vzťahu k ustanoveniu o úrokoch z omeškania súd žalobu zamietol s tým, že išlo o absolútne neplatné zmluvné dojednanie. Pokiaľ teda ten istý súd dospel k záveru v označenom konaní o neplatnosti celej zmluvy, na ktorú by bol povinný prihliadať ex offa, tak by zamietol aj žalobu o určenie neprijateľnosti konkrétnej zmluvnej podmienky, nakoľko absolútne neplatná zmluva nemôže spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pri jej jednotlivých ustanoveniach, pretože zmluva by bola neplatná pre jej rozpor so zákonom. Pokiaľ ide o paušálnu náhradu nákladov vo výške 240,- Eur, išlo o náklady vynaložené žalovaným a nepopreté žalobcom, preto právne posúdenie tohto nároku ako poplatku namiesto náhrady je nesprávnym záverom súdu. Súd teda dospel nielen k nesprávnemu záveru o neplatnosti zmluvy, ale aj k nesprávnemu záveru o tom, že zmluva by mala byť považovaná za bezúročnú a bez poplatkov. Pokiaľ by sa aj na zmluvu vzťahovali ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z., čo sa však nevzťahovali, tak zmluva obsahovala aj pravdivo uvedený údaj o celkovej výške. Celková výška spotrebiteľského úveru uvedená v písomnej zmluve nemôže zohľadňovať jednotlivé plnenie zmluvy, preto pokiaľ zmluva ku dňu rozhodnutia súdu nebola splnená v celom rozsahu, nič to nemení na tom, že zmluva dnes splnená byť môže. Súd tak dospel k nesprávnemu zisteniu, že v zmluve nebola správne dohodnutá celková výška spotrebiteľského úveru. Pokiaľ súd dospel k nesprávnemu záveru o nesprávne uvedenej RPMN, ide o nesprávne skutkové zistenie, toto nie je možné zisťovať neoverenými prostriedkami, kalkulačkami na internete, kde súd zadáva nesprávne vstupné údaje. V každom prípade, pokiaľ je RPMN uvedená vyššia, aká je v skutočnosti, nie je to v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ by aj zmluva o pôžičke bola bezodplatná, iba žalobca je oprávnený určiť, aký dlh ktorou splátkou chce plniť. Sám Občiansky zákonník podľa § 566 ods. 2 plnenie počíta najskôr na istinu až následne na úroky, pokiaľ dlžník neurčí inak. Pokiaľ teda podpisom splátkového kalendára určil dlžník, že bude platiť najskôr úroky, potom istinu, nejde o dohodu, ktorá by bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ide o jednostranný úkon dlžníka explicitne predpokladaný zákonom, nie zmluvnú podmienku. Zákon jednoznačne stanovuje následky plnenia bez právneho dôvodu a vznik práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd nesprávne

vyhodnotil moment, kedy by v prípade bezodplatnosti spotrebiteľského úveru vzniklo bezdôvodné obohatenie. Skutkové okolnosti boli žalobcovi známe, plnenia poskytol sám, takže vždy každou platbou bez právneho dôvodu by mu automaticky vzniklo právo požadovať pri bezodplatnosti pôžičky späť. Istina v čase plnenia nebola splatná, žalovaný nebol ani oprávnený prijať plnenie ako istinu, pretože splatnosť istiny nebola dohodnutá, že istina má byť splatená do, ale v konkrétny deň, a to v zmysle splátkových kalendárov. Potom teda nie poslednú splátku požadoval žalobca vrátiť, ale splátky jednotlivé, ktorými platil úroky. Žalobca nepožadoval vrátenie peňazí zaplatených v poslednej splátke, požadoval vrátiť skutkovo vymedzené splátky, ktoré označil za plnenia úrokov, súd je viazaný žalobou a nemôže priznať iné, než čo požaduje žalobca. Vo vzťahu k vráteniu jednotlivých splátok úrokov, nie iba poslednej splátky, súd dospel k nesprávnemu záveru, že nárok nie je premlčaný.

10. Žalovaný má za to, že súd dospel k nesprávnemu záveru o výške bezdôvodného obohatenia, tieto sumy by totiž boli bezdôvodným obohatením v celom rozsahu a nezanikli tieto povinnosti ani započítaním nejakou automaticky bez príslušného právneho úkonu. Okrem toho žalobca nesplnil aj napríklad žalovaným tvrdené úroky z omeškania v zákonnej výške, ako tieto v konaní vyčíslil. Súd však na tieto tvrdenia ohľadom plnenia úrokov z omeškania vôbec neprihliadol, pri rešpektovaní neplatnosti zmluvného dojednania bol žalobca nepochybne povinný platiť zákonné úroky z omeškania. Nesprávnym je teda jednoduché odpočítanie jednej sumy od druhej. K uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu uvádza, že žalobca si toto uplatnil bez akýchkoľvek skutkových tvrdení. Sám súd uviedol v odôvodnení, že priznal zadosťučinenie vzhľadom na porušenie spotrebiteľského práva v tomto súdnom konaní. Zákon však priznáva primerané finančné zadosťučinenie v prípade, že by spotrebiteľ svoje právo úspešne uplatnil na súde. Súd teda nesprávne dospel ku dňu rozhodnutia v časti druhého výroku k zisteniu, že spotrebiteľ už v tomto konaní úspešne niečo uplatnil. Úspešným uplatnením je iba právoplatné rozhodnutie súdu. Súd teda nemôže v jednom konaní rozhodovať o tom, či spotrebiteľ bude úspešný, a súčasne ešte pred právoplatným skončením konania rozhodnúť, že z tohto „úspešného“ uplatnenia na súde už vzniklo právo. Pokiaľ ide o trovy konania, má za to, že súdom uvádzané okolnosti jednej z vecí nemožno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

11. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného vyjadril názor, že súd prvej inštancie dodržal procesné podmienky, umožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva a k porušeniu práva na spravodlivý proces nedošlo. Na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a právne posúdenie veci tiež označil za správne. Správne posúdil zmluvu ako spotrebiteľskú v zmysle ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z., pôžičku správne posúdil ako bezúročnú a bez poplatkov a zmluvu ako neplatnú podľa § 39 OZ. Navrhoje rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej CSP), preskúmal vec v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP a contrario; rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I., II. ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, závislý výrok o trovách konania podľa § 388 zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

13. Podľa § 387 ods. 1 odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ako sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Odvolací súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom, konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dôvodmi odvolania dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, jednotlivé odvolacie dôvody nie sú spôsobilé prívodiť zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP uviedol všetky rozhodujúce skutočnosti a dôkazy tvrdené a predkladané sporovými stranami, dostatočne zrozumiteľne vysvetlil, ako posúdil rozhodujúce skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ako aj svoje hodnotenie dôkazov. Právne posúdenie veci v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočne výstižné a je súladné s rozhodovacou praxou. Odvolací súd považuje za zásadné v danej veci, že súd prvej inštancie vzťah medzi žalobcom a žalovaným vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke č. X/XX/XXX/XXXX uzavretej dňa 23. 03. 2011 považoval za vzťah spotrebiteľský, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho

zákonníka (čo medzi sporovými stranami sporné nebolo), zároveň aj vysvetlil, že na daný vzťah sa vzťahuje aj zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy. Práve aplikáciu tohto zákona na daný vzťah žalovaný namietal tvrdiac, že na spornú zmluvu o pôžičke uvedený zákon nemožno aplikovať z dôvodu, že žalobca priznal na pojednávaní, že pôžičku si zobral za účelom dokončenia rodinného domu. Táto okolnosť je aj jednou zo zásadných odvolacích námietok žalovaného. Odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie vyjadrený v ods. 30 napadnutého rozsudku, podľa ktorého je zjavné, že zmluva bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti, avšak zo zmluvných dojednaní nevyplýva účel poskytnutej pôžičky na nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, alebo výstavbu nehnuteľnosti tak, ako predpokladá ust. § 1 ods. 3 písm. b/, d/ zákona č. 129/2010 Z. z. Súd preto správne posudzoval spornú zmluvu v čase jej uzatvorenia tak, že žalobcovi bola poskytnutá bezúčelová pôžička tak, ako je to zrejmé z obsahu zmluvy.

15. V ďalšom, vzhľadom na žalobný návrh, posudzoval súd predmetnú zmluvu z hľadiska dodržania zákonnej úpravy v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z., a tiež, ako uvádza, preskúmaval žalobcom tvrdené neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

16. Odvolací súd konštatuje správnosť záveru súdu prvej inštancie v ods. 31, v zmysle ktorého je v zmluve nepravdivo uvedený údaj o celkovej výške pôžičky že vzhľadom na nepravdivosť v zmluve uvedenej poskytnutej sumy 8.000,- Eur, hoci je nesporné, že žalovaný poskytol žalobcovi len sumu 7.880,- Eur, táto skutočnosť sa aj odrazila v nesprávnom údají o RPMN tak, ako uviedol súd prvej inštancie a už samotný nesprávne uvedený tento údaj (pre nesprávne prvotné zadanie) je uvedený v neprospech spotrebiteľa, je zavádzajúci bez ohľadu na to, či je uvedený údaj vyšší alebo nižší, ako bol skutočne. Už samotná táto skutočnosť má za následok, že zmluva ako taká je považovaná za bezúčelnú a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. v spojení s § 9 ods. 2 písm. j/ (resp. aj písm. y/ zákona).

17. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o posúdení dodatkov č. 1 a 2 k predmetnej zmluve ako neprijateľných zmluvných podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V tomto smere odkazuje na podrobné odôvodnenie súdom prvej inštancie v ods. 33, považuje ho za dostatočne jasné, výstižné a správne, stotožňuje sa teda so záverom súdu prvej inštancie v tom, že oba dodatky treba hodnotiť ako neprijateľné zmluvné podmienky.

18. Pokiaľ ide o manipulačný poplatok dojednaný v článku II. bod 8 za spracovanie, spísanie zmluvy a za poskytnutie pôžičky (ods. 36 odôvodnenia rozsudku), odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky potvrdzujúc, že takéto ustanovenie vyvoláva nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, preto je neprijateľný a neplatný. Spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom, od tohto očakáva, že ponúknutý tovar, resp. služby budú v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Manipulačný poplatok nedáva spotrebiteľovi žiadnu protihodnotu, už pri prvom kontakte s poskytovateľom spotrebiteľského úveru formou pôžičky, manipulačný poplatok je vedľajšie plnenie neobjednané spotrebiteľom a slúži výlučne veriteľovi. Navyšuje pritom cenu pôžičky, pričom odplata, teda cena pôžičky, je vyjadrená v úrokoch, ktoré majú kryť všetky nároky veriteľa. Správne navyšuje súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že spotrebiteľ by mal platiť úroky aj zo sumy poplatku, ktorý mu reálne poskytnutý nebol, preto správne vyhodnotil ako neprijateľné dojednanie o započítaní manipulačného poplatku obsiahnuté v bode 9 článku II.

19. Rovnako správne ako neprijateľnú zmluvnú podmienku hodnotil súd dojednanie o zabezpečení pôžičky zriadením záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu s poukazom na výšku a charakter zabezpečenej pohľadávky majúcej za to, že ide o neprimerané a neadekvátne zabezpečenie, ktoré žalobcu podrobilo neprimeranému tlaku spojenému s rizikom straty nehnuteľnosti (ods. 37 napadnutého rozsudku).

20. Správne ako absolútne neplatné hodnotil súd zmluvné dojednanie o výške úroku z omeškania 32 % v článku II. bod 7.

21. Pokiaľ po takomto vyhodnotení zmluvných podmienok ako neprijateľných dospel súd k záveru, že tento súbor neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré sú neprípustné, v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatné, vytvárajú vnútornú rozpornosť zmluvy, žalovaný použil nekalé obchodné praktiky a dospel

k záveru o neudržateľnosti tejto zmluvy ako celku, možno súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, ktorý danú zmluvu o pôžičke vyhodnotil ako absolútne neplatnú v celom rozsahu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, teda uzavretú v rozpore so zákonom, resp. tiež obchádzajúcu zákon.

22. Odvolací súd nesúhlasí s odvolacou námietkou žalovaného, podľa ktorej je rozsudok súdu prvej inštancie nesprávny z dôvodu, že na jednej strane sa súd zaoberá bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy a na druhej strane zmluvu považuje za neplatnú. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie najprv reagoval na tvrdenie žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti tejto zmluvy z dôvodu absencie požadovaných zákonných náležitostí (§ 9, § 11 zákona č. 129/2010 Z. z.), a následne po vyhodnotení jednotlivých zmluvných ustanovení ako neprijateľných, a teda neplatných zmluvných podmienok so záverom, že zmluva vykazuje také závažné vady, ktoré sa dotýkajú nielen vedľajších, ale aj hlavných náležitostí zmluvy a umožňuje zbavovať spotrebiteľa jeho majetku, považuje zmluvu za neplatnú v celom rozsahu, nejde o rozporné, či protirečiacie si tvrdenia súdu prvej inštancie, ale o postupné hodnotenie daného právneho vzťahu, tak, ako vo svojich úvahách dospel súd prvej inštancie ku konečnému záveru o neplatnosti predmetnej zmluvy o pôžičke.

23. Za takéhoto právneho stavu potom správne dospel súd prvej inštancie k záveru, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v časti 6.409,93 Eur, a preto je toto plnenie povinný v zmysle § 451 ods. 1, 2 a § 456 OZ žalobcovi vydať. Pokiaľ sa v tomto smere žalovaný domáha v odvolaní výroku rozhodnutia, ktorý vyjadrí vzájomnú povinnosť oboch sporových strán z neplatného právneho úkonu, odvolací súd súhlasí s tým, že dôsledkom neplatnej zmluvy je povinnosť zmluvných strán, navzájom si vrátiť všetko, čo plnením zo zmluvy nadobudli. Ide teda o vzájomnú povinnosť vrátiť plnenie, ktorú majú zmluvné strany. V danej veci žalovaný poskytol žalobcovi plnenie v okamihu, kedy mu poskytol sumu 7.880,- pripísaním na účet, žalobca plnil žalovanému postupne, vrátil mu teda plnenie poskytnuté z neplatnej zmluvy, navyiac mu poskytol aj ďalšie plnenie, bezdôvodné obohatenie, ktoré je predmetom tohto konania, ktoré ešte nebolo žalobcovi zo strany žalovaného vydané, a ktorého sa v zmysle daného rozhodnutia dôvodne domáha. V kontexte uvedeného potom neobstojí odvolacia námietka žalovaného, podľa ktorej mal súd započítať do plnenia aj úrok z omeškania. Žalovaný totiž nepožadoval od žalobcu vydanie bezdôvodného obohatenia v určitej lehote, od ktorej by bolo možné dospieť k dobe omeškania zo strany žalobcu.

24. Pokiaľ namietal v odvolaní žalovaný voči priznaniu finančného zadosťučinenia z dôvodu, že ide o predčasné rozhodnutie, majú za to, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný, až následne ako úspešný môže uplatniť právo finančného zadosťučinenia, táto námietka je nesprávna, zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Naopak, pokiaľ žalobca tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu mu bude toto priznané (za preukázania všetkých rozhodujúcich podmienok) a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa, musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý.

25. Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania, odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné tento výrok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že o trovách konania bude rozhodnuté podľa § 255 ods. 2 CSP a žiadnej sporovej strane nebude priznaná náhrada trov prvoinštančného konania, pretože výsledok vo veci samej zodpovedá práve tomuto procesnému ustanoveniu.

26. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že hoci žalobca bol úspešný v odvolacom konaní, žiadne preukázateľne vzniknuté trovy odvolacieho konania nemal (pretože je zrejmé, že nebol zastúpený advokátom, či advokátskou kanceláriou, kedy by mal nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania), z tohto dôvodu mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

27. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).